

Psicologia del Comportament Col·lectiu
AC1 - Processos Col·lectius i Moviments Socials
Entrega 24/10/08

- **INTRODUCCIÓ I APUNTS**
- **PRESENTACIÓ PAC 1**
- **CORRECCIÓ PAC1 (Consultor: Anna Vitores)**

INTRODUCCIÓ I APUNTS:

INTRODUCCIÓ AL MÒDUL 1 (missatge de la Consultora)

[...] Per començar recomano llegir la **Guia d'Estudi 1 (GES 1)** [...]. En aquesta guia s'explica tant la visió general de l'assignatura, com un petit resum dels temes que veurem en aquest primer mòdul, i és una bona manera de tenir una primera panoràmica del que treballarem en aquest mòdul.

És un mòdul agradable de llegir, en un to molt pedagògic, així que serà una manera amable d'iniciar l'assignatura. El mòdul comença examinant el mateix concepte de comportament col·lectiu (que com veurem no és únic) i la cosa no és tant pararse en definicions concretes com veure que n'hi ha diferents, i que definir "comportament col·lectiu" és tot menys unívoc i fàcil... però és una forma de que comenceu a pensar en aquests fenòmens del que dia si dia no tenim notícia a la premsa (manifestacions, aldarulls, disturbis, concentracions,...).

I també CAL que copseu la lògica dels primers teòrics en posar-se a estudiar aquests fenòmens (com en Le Bon, per exemple, que és el que habitualment es diu que és el "pare" de l'estudi de "les masses" i que com veureu marca d'arrel les interpretacions més habituals que fem del que són les "masses").

Cal que a més d'aquests inicis, preueu especial atenció és al segon apartat, el que presenta cinc APROXIMACIONS TEÒRIQUES que ens ofereix la psicologia social per explicar i entendre el comportament col·lectiu:

- **la teoria del contagi,**
- **les teories de la convergència,**
- **la teoria de la norma emergent,**
- **la teoria del valor afegit o la norma estructural**
- **i la teoria de la identitat social.**

Aquestes són les principals teories que es treballen en psicologia social per pensar i definir el com i el perquè de les conductes col·lectives. Ara així, a saco, sonen potser "rars" però ja veureu que li anirem trobant el punt a cadascuna de les teories, mirant que diuen, que impliquen, que tenen de diferent, quina forma de pensar les coses ens impliquen...D'aquí alguns dies ens posem a mirar el "suquillo" de les teories al fòrum, si voleu.

La tercera part del mòdul analitzen **els aspectes ideològics implicats en la forma més clàssica de concebre les masses i la conducta col·lectiva**. Això el que implica és veure a quina forma de concebre la societat (el que està "bé" o "malament" en una societat") responen aquestes teories...diguem que sovint les teories semblen "neutres", pures, sense valors", però en assumptes socials i humans, sovint ens trobem que les teories també responen a formes de "mirar" humanes i socials (és a dir, no tant "neutres"....les teories, d'alguna manera estan marcades per valors, per idees sobre com ha de ser una societat...). Per tant utilitzar una teoria o altre per explicar la realitat té efectes diferents...efectes en com entenem les coses, en quines solucions proposem, en on ubiquem el problema...

Us recomano treballar amb deteniment aquests apartats primers, perquè seran importants de cara a la PAC.

La resta del mòdul examina amb una mica de deteniment dos "clàssics" en l'estudi del comportament col·lectiu (els rumors i les multituds en situació de crisi) i en l'últim punt es fan alguns apunts sobre els canvis que les noves tecnologies (bàsicament internet, la xarxa de les xarxes) introdueixen en la forma d'operar i pensar l'acció col·lectiva.

Com us he dit és un mòdul "amable" de llegir, ja que els autors del mòdul ens fa un recorregut amb un llenguatge molt planer així que només em queda convidar-vos a començar la lectura del mateix.

[...]

INTRODUCCIÓ AL MÒDUL 2 (missatge de la Consultora)

[...] El mòdul és diu "**Moviments socials: conflicte, acció col·lectiva i canvi social**".

Aquest mòdul és un pèl més complicat de llegir, no està tan pautat com el primer, i és força sintètic en molts apartats. Però amb la calma, fent una primera lectura general, i després fent lectures calmades dels principals apartats una s'arriba a formar una panoràmica bastant complerta del que implica estudiar i preguntar-se pels moviments socials des de la psicologia social.

Us heu de prendre aquest segon mòdul una mica com una continuació: hem començat amb un petit tast dels orígens de la preocupació per les "masses" i les multituds en psicologia social, em vist els principals enfocament teòrics desenvolupats pel seu estudi i alhora també heu pogut veure de forma breu exemples de fenòmens d'estudi clàssics en l'àmbit de les multituds.

Ara, d'alguna manera és com si "pugéssim" un esglaó en termes de fenòmens col·lectius. Les multituds, les protestes imprevistes, els disturbis, les situacions de catàstrofe..etc, ens remetent a fenòmens col·lectius que ens donen la impressió de molt "desordenats", de coses poc organitzades. **Els moviments socials són fenòmens col·lectius que se'ns presenten com quelcom amb una mica més "d'ordre" o de forma, d'estructuració..(no tant "ordenats" com les institucions, que és el que veurem més endavant, amb el mòdul 3, però sí que tenen més estructuració en el seu funcionament i organització que manifestacions o fenòmens col·lectius puntuals com els que hem vist al mòdul 1).**

Però a més a més d'això, del fet d'endinsar-nos a pensar en una forma col·lectiva amb característiques peculiars (que no són institucions, però que tampoc són multituds imprevistes) estem davant d'un dels fenòmens col·lectius contemporanis més importants per explicar *no només les nostres societats, sinó, també, en molts sentits, qui som, com ens vivim, com ens expliquem...vaja----com podríem entendre moltes de les formes de viure i pensar actuals sense el paper que han tingut els moviments socials???* Penseu-hi per un moment amb ulls si voleu "ingenus", i és realment important el paper que els moviments socials han tingut ja dic, no només en el transcurs de les formes de vida social, sinó també en la forma de viure'ns nosaltres mateixos/es ...moltes coses que considerem normals, o drets, o obvies, primerament van ser consignes minoritàries....(jo, per exemple, que tinc una feina amb contracte , o que sóc dona,li dec molt als moviment obrer i al moviment feminista!!!)

Així que es tracta de veure, des d'una perspectiva psicosocial, que són, com sorgeixen, quines característiques tenen, com explicar-los, que és el que porta a les persones a participar-hi, quins efectes tenen...

Feu una primera lectura de tot, perquè és important per copsar cadascun dels apartats, ubicar-los en un context, vull dir que no aneu només als apartats que en principi us sonen per la PAC, perquè per poder respondre a les preguntes de la PAC sobre aquest mòdul cal haver ubicat els temes en el seu context (comprendre les característiques diferencials dels moviments socials per poder triar que és i que no un moviment social segons les definicions del mòdul, i comprendre que són els nous moviments socials i de quina forma es conceptualitzen, perquè de teories n'hi ha diverses com veureu, per tractar de copsar les diferències entre els moviments socials "clàssics" i els "nous...I després tractar de veure que aporten les teories de **la identitat social i de la influència minoritària** a l'estudi del com i/o perquè dels moviments socials.

De moment us convido a començar a llegir el mòdul...que el cert és que com sempre dic comença de forma fantàstica, ja en la introducció: una cita de Leopoldo Maria Panero (un poeta d'aquest "malditos"...a mi m'encanta tot i que després de llegir alguns dels seus poemes sempre em quedo feta pols). La cita és aquesta: "**més que canviar el món, com diria Marx, s'ha de canviar la vida, com deia Rimbaud**". I si és pertinent aquesta cita és perquè té bastant a veure amb el relat que fa el mòdul de la història dels moviments socials i dels canvis que han esdevingut en les formes i el sentit dels moviments socials en la història recent (dels clàssic moviment obrer a les formes i el sentit dels moviments socials més actuals).

[...]

CONCEPTES IMPORTANTS DEL MÒDUL 1

- Conducta normativa
- Contagi
- Desindividualització
- Dessocialització
- Identitat Social

- Norma emergent
- Pànic
- Rumor

NOTES SOBRE DELLA PORTA I DIANI

Donatella Della Porta, profesora de Política Local en la Facultad de Ciencias de la Universidad de Florencia, nos muestra las condiciones en las que viven los miembros de diversos grupos clandestinos europeos, dando una especial relevancia a los factores de la socialización política y el reclutamiento. De esta forma podemos comprender, desde una perspectiva compleja y diferente, cómo funcionan en realidad las redes de grupos anti-sistema y terroristas de nuestro continente, y cuál es su percepción de aquellas instituciones y organismos que consideran enemigos.

Mario Diani, profesor de Sociología en la Universidad de Strathclyde en Glasgow, explica los movimientos sociales en términos de redes de organizaciones que mantienen estrategias cooperantes o de enfrentamiento con otros grupos. En su trabajo las redes se presentan como el producto de los procesos de conflicto entre éstos, y de las elecciones racionales que maximizan la consecución de variables u objetivos estratégicos e instrumentales para sus participantes.

La primera fue la que se desarrolló en el marco del interaccionismo simbólico, centrado en una perspectiva que se basaba en el comportamiento colectivo y seguía sus postulados. En efecto, esta perspectiva afirma que los fenómenos colectivos no son simplemente el reflejo de una crisis social, sino más bien una actividad que apunta a la producción de nuevas normas y nuevas solidaridades (Della Porta y Diani, 1999).

Los movimientos sociales serían, por tanto, una parte más, perfectamente identificable, de la vida social. La estructura social y el sistema de normas y valores cambiarían en el marco de un proceso de evolución cultural en que los individuos generan nuevas ideas. Cuando el sistema de normas tradicional ya no tiene eficacia, es inadecuado o incapaz de proporcionar un marco satisfactorio para el comportamiento, las personas se ven forzadas a cuestionar el orden social poniendo en marcha distintas acciones no conformistas o contrarias al sistema. Por consiguiente, un movimiento social se desarrolla cuando se extiende un sentimiento de insatisfacción, y las instituciones, por no ser suficientemente flexibles, son incapaces de responder al mismo (Della Porta y Diani, 1999).

La manera como hoy en día se entienden los movimientos sociales le debe mucho al interaccionismo simbólico. En efecto, con la aparición de esta orientación, los movimientos sociales se definen por primera vez como actos significativos capaces de producir cambios sociales. Esta perspectiva teórica puso el énfasis, asimismo, en dos procesos del comportamiento colectivo que, finalmente y para casi todo el mundo, han devenido cruciales en el estudio de los movimientos sociales, a saber, el proceso de producción simbólica y el de construcción de la identidad. En el marco de esta perspectiva han abundado los estudios empíricos, que han sido extraordinariamente útiles. En este sentido, el énfasis en la investigación empírica ha conducido a ensayar nuevas técnicas de investigación, como la observación de campo, que han supuesto un avance considerable en la comprensión de la constitución, dinámica y consecuencias de los movimientos.

Por tanto, según esta teoría, los movimientos sociales no se generan por la existencia de tensiones en la sociedad, sino más bien por la manera en que son capaces de organizar el descontento, reducir los costes de la acción, utilizar y crear redes, compartir incentivos entre los miembros y conseguir un consenso externo. En este sentido, el tipo y la naturaleza de los recursos disponibles explica la acción de los movimientos y las consecuencias que la acción colectiva tiene en el sistema político y social. Respecto a su funcionamiento interno, esta teoría analiza las formas de organización y movilización de recursos materiales y simbólicos, tales como el compromiso moral y la solidaridad (Della Porta y Diani, 1999).

Una vez más, es necesario enfatizar el papel que esta teoría ha tenido en la consideración de la acción colectiva como una acción racional. En efecto, la existencia de redes de solidaridad pone en cuestión la hipótesis de que los reclutamientos en los movimientos sociales implican, principalmente, a individuos aislados y desarraigados. Más bien al contrario, la movilización se explica como algo más que la posibilidad de conseguir relaciones y vínculos de solidaridad dentro del colectivo y/o el establecimiento de relaciones. En este sentido, los estudios realizados en el marco de esta teoría muestran que los participantes en acciones y movilizaciones populares se reclutan principalmente entre individuos previamente activos y relativamente bien integrados dentro de la colectividad. Por el contrario, personas aisladas o desarraigadas no representan un componente significativo de los movimientos, como mínimo hasta que el movimiento se convierte en algo de mayor entidad y visibilidad.

NOTES SOBRE EL FEMINISME

Los inicios del feminismo norteamericano

El movimiento feminista en Estados Unidos se consolidó rápidamente debido a las condiciones socio-políticas y económicas propias de la sociedad americana.

Partiendo de un sistema político teóricamente democrático, el feminismo nació ligado a los movimientos protestantes de reforma religiosa que propugnaban una regeneración moral de la sociedad y al abolicionismo.

La importante participación femenina en movimientos humanitarios por la abolición de la esclavitud ayudó a la rápida concienciación de las mujeres. La analogía entre los esclavos sin derechos y las mujeres era evidente. Las condiciones sociales y culturales en EE.UU. fueron especialmente favorables para la extensión de los movimientos femeninos. Las prácticas religiosas protestantes que promovían la lectura e interpretación individual de los textos sagrados favorecieron el acceso de las mujeres a niveles básicos de alfabetización, lo que provocó que el analfabetismo femenino estuviera prácticamente erradicado a principios del siglo XIX. A diferencia de Europa, desde mediados del siglo XIX nos encontramos con una amplia capa de mujeres educadas de clase media que se convirtieron en el núcleo impulsor del primer feminismo.

Elizabeth Candy Staton en Seneca Falls

El primer documento colectivo del feminismo norteamericano lo constituye al denominada Declaración de Seneca Falls , aprobada el 19 de julio de 1848 en una capilla metodista de esa localidad del estado de Nueva York.

"La historia de la humanidad es la historia de las repetidas vejaciones y usurpaciones por parte del hombre con respecto a la mujer, y cuyo objetivo directo es el establecimiento de una tiranía absoluta sobre ella. Para demostrar esto, someteremos los hechos a un mundo confiado. El hombre nunca le ha permitido que ella disfrute del derecho inalienable del voto. La ha obligado a someterse a unas leyes en cuya elaboración no tiene voz.

Le ha negado derechos que se conceden a los hombres más ignorantes e indignos, tanto indígenas como extranjeros. Habiéndola privado de este primer derecho de todo ciudadano, el del sufragio, dejándola así sin representación en las asambleas legislativas, la ha oprimido desde todos los ángulos.

Si está casada la ha dejado civilmente muerta ante la ley.

La ha despojado de todo derecho de propiedad, incluso sobre el jornal que ella misma gana.

Moralmente la ha convertido en un ser irresponsable, ya que puede cometer toda clase de delitos con impunidad, con tal de que sean cometidos en presencia de su marido".

Declaración de Seneca Falls (1848)

En este documento se expresa por primera vez lo se podría denominar una "filosofía feminista de la historia". Una filosofía que denunciaba las vejaciones que a lo largo de la historia había sufrido la mujer.

Tras la guerra de Secesión (1861-1865), el movimiento feminista que había ligado en gran medida su suerte al abolicionismo sufrió una gran desilusión. Pese al triunfo del bando nordista, partidario de la supresión de la esclavitud, la XIV enmienda de la Constitución, que otorgaba el derecho de voto a los esclavos negros liberados, le negó a la mujer el derecho de sufragio.

La reacción fue inmediata Elisabeth Candy Stanton (1815-1902) y Susan B. Anthony (1820-1906) crearon la Asociación Nacional por el Sufragio de la Mujer (National Woman Suffrage Association), primera asociación del feminismo radical americano, independiente de los partidos políticos y de los movimientos de reforma.

<http://www.historiasiglo20.org/sufragismo/inicfemusa.htm>

El movimiento feminista

La independencia económica adquirida por las mujeres y la elevación de sus niveles educativos coadyuvaban de manera decisiva a la ampliación del apoyo social de los movimientos en pro de la igualdad de los derechos de la mujer, nacidos en los lustros finales del siglo XIX y representados paradigmáticamente por las sufragistas. De hecho, el movimiento de la mujer que cristaliza en los años sesenta representa un cambio cualitativo respecto del discurso, el eco y apoyo social de los movimientos sufragistas. El movimiento feminista actúa en un doble plano: la demanda de la igualdad entre los sexos, mediante modificaciones en el orden jurídico y político que hagan factible dicha igualdad, a través de las campañas en favor del divorcio, del derecho de aborto, de la igualdad de salarios, la no discriminación por razones de sexo..., que desembocarán en los ochenta en la reivindicación de políticas de discriminación positiva -establecimiento de cuotas para las mujeres en todos los planos de la vida social destinadas a corregir en la práctica la tradicional discriminación de la mujer, progresivamente eliminada en el orden jurídico; de otro lado, el discurso feminista, al desarrollar una crítica global a la sociedad patriarcal se dirige desde la reivindicación de la autonomía e independencia de las mujeres a la defensa de nuevos valores asociados a la femineidad para plantear un cambio sustantivo en las formas de organización y relación social. En 1949 Simone de Beauvoir publicó *Le deuxième sexe* -El segundo sexo-, obra inaugural del feminismo de la segunda mitad del siglo XX. El 18 de agosto de 1960 se inicia en los Estados Unidos la comercialización de la píldora anticonceptiva, que pondrá en manos de las mujeres un instrumento básico en el control de su sexualidad. En 1963 Betty Friedan publicaba *The feminine mystique* -La mística de la femineidad-, obra básica con la de Beauvoir en la fundamentación del discurso feminista; en años posteriores le seguirán *The dialectic of sex* -La dialéctica del sexo- de Shulamith Firestone (1970), *The female eunuch* -El eunuco hembra- de Germaine Greer (1970), *Women's estate* -La condición de la mujer- de Juliet Mitchell (1971), *Sexual politics* -Política sexual- de Kate Millet (1971), *The politics of women's liberation* -La política de la liberación de la mujer, de Jo Freeman (1975), por sólo citar algunos de los más relevantes títulos de una abundantísima literatura que dotó de contenidos teóricos y argumentos al movimiento feminista. En mayo de 1966 se creó en Italia la Liga para la Institución del Divorcio; en diciembre tuvo lugar en Roma la primera manifestación masiva en favor del divorcio en Italia. Este mismo año, 1966, ve la luz la National Organization of Women, presidida por Betty Friedan, que persigue el reconocimiento legal de la igualdad de los derechos entre los sexos mediante la combinación de manifestaciones y actos públicos y su funcionamiento como lobby destinado a presionar a las instituciones -Gobierno, Congreso, Tribunal Supremo y Estados- en favor de los derechos de la mujer norteamericana, que pronto contará con decenas de miles de afiliadas. La igualdad de derechos entre los sexos fue el caballo de batalla del feminismo de los setenta. La reivindicación de la legalización del aborto polarizó en esos años las movilizaciones del movimiento feminista. En julio de 1967 se legaliza el aborto en Gran Bretaña; en diciembre se presenta públicamente el Women's Liberation Movement británico. El 13 de septiembre de 1968, coincidiendo con la crisis del SDS -Sozialistischer Deutscher Studentenbund-, las universitarias del SDS impulsan el movimiento feminista en Alemania Federal. En febrero de 1970 se funda en Italia el Movimento di Liberazione della Donna; en diciembre el Parlamento aprueba la ley de divorcio; por las mismas fechas nace el Mouvement de Libération des Femmes en Francia. En ese mismo año se crea en Gran Bretaña el Comité Nacional de Coordinación de los grupos del movimiento de liberación de la mujer. En marzo de 1971 tiene lugar la primera de las grandes manifestaciones del movimiento feminista británico en Londres, bajo los lemas: a igual trabajo igual salario; igualdad de oportunidades en la enseñanza y el mundo laboral; libre circulación de los métodos anticonceptivos y liberalización del aborto; guarderías gratuitas y públicas. En abril de 1971 varios cientos de mujeres -entre las que se encontraban Simone de Beauvoir, Jeanne Moreau y Marguerite Duras- firman un manifiesto en Francia en el que declaraban haber abortado y reclamaban la legalización del aborto. En junio 374 mujeres hacen lo mismo en Alemania Federal; con ello nace el movimiento Aktion 218 en favor de la legalización del aborto. Ese mismo año se funda en Austria el Aktion Unabhängiger Frauen -Acción de Mujeres Independientes-. Los días 12 y 13 de marzo de 1972 se celebra en Francfort (RFA) el Primer Congreso Federal de Mujeres. En 1974 se aprueba por el Parlamento francés la nueva ley del aborto presentada por la diputada centrista Simone Veil. En enero de 1975 se celebra en Italia la primera conferencia nacional sobre el aborto organizada por el movimiento de liberación de las mujeres y el Partido Radical; en julio se presentan 800.000 firmas solicitando un referéndum sobre el aborto; en diciembre se celebra en Roma una

manifestación que congrega a decenas de miles de personas, convocada por las organizaciones feministas en favor de la legalización del aborto. Ese mismo mes de diciembre de 1975 entran en vigor en Gran Bretaña la Sex Discrimination Act y la Equal Pay Act que reconocen la igualdad absoluta de ambos sexos. Del 6 al 9 de diciembre se celebran en Madrid las Primeras Jornadas Nacionales por la Liberación de la Mujer, es la presentación pública del movimiento feminista en España, que mantendrá un creciente protagonismo social hasta 1983. En 1975 tiene lugar en Islandia la primera huelga general de mujeres, que logra paralizar al país. El 12 de abril de 1981 se aprueba en España la ley de divorcio y en febrero de 1983 el Gobierno socialista presenta al Parlamento la ley de despenalización del aborto. Se inicia con ello el declive de las movilizaciones del movimiento feminista, una vez reconocidas legalmente sus principales reivindicaciones. El 26 de julio de 1978 nace Louise Brown, la primera bebé-probeta del mundo; se inicia con ello un sostenido avance en las técnicas de reproducción in vitro, que abren nuevas posibilidades para el control de la maternidad por las mujeres. El desarrollo de la genética y las técnicas reproductivas en los últimos quince años han abierto un profundo debate sobre el alcance ético de determinadas innovaciones en las que el movimiento feminista ha ocupado posiciones punteras. En 1983 el partido feminista de Islandia Alianza de Mujeres consigue tres escaños en el Parlamento.

<http://www.artehistoria.jcyl.es/historia/contextos/3672.htm>

ACLARIMENTS (missatge de la Consultora)

El que diu el mòdul, com senyales és que "qualsevol organització que compleix els requisits anteriors pot ser considerada **PART d'un moviment...**". I aquest és el quid de la qüestió. D'acord amb la definició del mòdul, un partit polític, com el cas que explica el mòdul, pot formar **PART** d'un partit polític, com un actor/participant més del mateix. Però això és diferent a afirmar que un partit polític pot ser considerat en ell mateix un moviment social.

Un partit polític pot tenir en els seus orígens un moviment social (com l'exemple que posa el mòdul, els partits verds que tenen com a referent el moviment ecologista). I de fet el moviment ecologista pot incloure (i de fet inclou) entre els seus actors/participants, partits polítics, i organitzacions formals o associacions. Però, d'acord amb la definició que es dona el mòdul, ni les ong ni les associacions en sí mateixes podrien ser enteses, en sí mateixes, com a moviments socials. Ser part, no és ser-ho.

Crec que el més fàcil per veure és pensar en el tipus de participació formal que una cosa i altra impliquen. Una ong té membres, de la mateixa manera que una associació, o un partit polític. És clar que tant greenpeace, com l'associació per la defensa de l'educació i el medi ambient (per dir una) com els partits verds, comparteixen en bona mesura l'ideari del moviment ecologista, en són deutors, i en bona mesura part del moviment. Però un moviment social es caracteritza pels seus principis i formes de fer, d'organització, de vincular-se...no pot ser equiparat a una institució. Aquí està la "màgia" (no es tant màgia, són processos psicosocials, que ens rementen a diferents formes de sentir-nos part de col·lectius) dels moviments socials. **Xarxes de relació que no passen per una institució, per una organització formal, amb membres carnets i demés...el moviment social és refereixen més, com diu el mòdul, a un col·lectiu ampli de fronteres borroses...**

És per això que el mòdul insisteix que els moviments socials són analíticament diferents a les organització, sense que això estigui en contradicció a que una organització (una ong, un partit, una associació, una fundació...) pugui eventualment **FORMAR PART** (no ser) d'un moviment social....segur que partis com iniciativa o esquerra és poden sentir que formen part o participen de moviments com l'antiglobalització...però el partit és un partit (amb el que això implica) no un moviment social....

ACLARIMENTS (missatge de la Consultora)

Per alguna cosa que he vist en preguntes individuals que m'heu anant enviat entenc que potser hi ha coses de la **teoria de la influència minoritària** que no s'acaben de copsar del tot (i és important, perquè penseu que heu d'analitzar el moviment social escollit a partir d'aquesta teoria, és a dir, fer una lectura del sentit/activitats del moviment en qüestió entès com un grup minoritari que ha exercit influència d'aquest tipus...).

Per si alguns encara la teniu difosa, vinc aquí amb la meua vena "xerraire" (ja us vaig dir que escrivia molt!) per senyalar algunes coses d'aquesta teoria que cal que tingueu clares per copsar la seva "chicha".

Suposo que per aquells/es que ja heu cursat introducció a la psicologia social, ja heu sentit ha parlar dels estudis de influència minoritària. El tema de la influència minoritària és un dels clàssics de la psicologia social. Durant el període de desenvolupament de la psicologia social un dels temes dominants era el conformisme, en termes de les explicacions de l'ordre social i, de fet, s'avaluava negativament allò que sortia de la norma, i es tractava d'explicar el perquè de les

desviacions i les disfuncions (no us sona a la línia de Le Bon..?). S'estudiava com la societat generava ordre i com s'influenciava per produir ordre i conformitat, i es tractava d'explicar per què es donava "desordre", a que responia que alguna cosa no funcionés bé en la "màquina" quasi perfecte de la societat (per això les desviacions són enteses en aquest marc com "disfuncions" d'un sistema...).

Doncs bé, autors com Moscovici va canviar el punt de vista dominant de la disciplina mostrant que sovint aquestes minories dissidents no són font de caos i de desviació en la societat: va mostrar que sovint grups minoritaris poden ser font d'innovació i de canvi social i, sobretot que la influència, no es patrimoni exclusiu de les majories, dels grups normatius (o "normals"...). Vaja, que les minories també poden generar influència...d'un altre tipus, però influència.

Imagino que heu vist al mòdul que és el que caracteritza a una minoria influent, quelcom a tenir present...de totes maneres dues de les coses més interessants de les minories són les següents:

En primer lloc, el **conflicte de caràcter simbòlic** que pot establir la minoria cap a la majoria, la visibilització d'aquest conflicte (una protesta per ex. no implica un conflicte simbòlic, voler els papers legals o no voler la guerra no és un conflicte simbòlic, és una demanda concreta, ara, plantejar que no hauria de haver-hi fronteres i que tota persona estrangera hauria de tenir papers o demanar que s'acabin els exèrcits i el govern canviï la seva visió de la defensa de l'estat SI és un conflicte simbòlic).

En segon lloc, el tipus d'influència que se suposa generen...generen una influència de naturalesa diferent a les de les majories: mentre que en les majories parlem en general de conformitat amb la influència de les minories solen generar conversió.

Segons els estudis iniciats per Moscovici la majoria acostuma a produir complaença, conformitat (ja sia per submissió, ja sia per identificació o "seducció", com en els anuncis, ja sia per inèrcia...) La característica principal de la conformitat és l'absència de consideració de la informació que la majoria fa arribar. Quan algú es conforma no és perquè decideixi que els arguments que la majoria té són poderosos, sinó que són les característiques de la situació les que provoquen la conformitat quasi bé independentment del missatge concret. En aquest sentit la conformitat està buida de contingut: és la situació de poder que genera que ens conformem o que s'adopti un punt de vista majoritari. No és que dirimim i atenem a arguments, únicament ens conformem.

Quan parlem de l'efecte de conversió en canvi, d'una resistència manifesta, però de canvis latents, indirectes, diferents a nivell cognitiu. La conversió és l'assumpció del nou punt de vista. Les minories, com que no tenen poder, només poden convèncer. I això és el que fan, fins i tot sense que ho reconeguem.

Per això lo de latent, indirecte, diferida...: habitualment la influència minoritària es produeix de forma latent o indirecta, com que la minoria no té poder, ni credibilitat, ni ens pot castigar, no ens veiem obligats a conformar-nos-hi. Però malgrat aquest rebuig al punt de vista minoritari, la teoria de la influència minoritària, diu que, de forma solapada, **la influència es produeix. No és que facin adoptar un punt de vista, no tenen poder per fer-ho, però per això mateix atreuen més l'atenció sobre allò que diuen, sobre el contingut: canvien el marc de referència en el que pensar les coses.** I allò que ens diuen està allà, com sedimentant, perquè hem atès a arguments, els hem escoltat i queden allà. La autoritat, el poder, la atracció i el "número" poden conformar, és més, són imprescindibles per conformar i per sotmetre, però no per convèncer.

És clar que perquè una minoria pugui generar conversió calen una sèries de característiques (algunes les teniu al mòdul...i que cal que penseu si el moviment social triat les té).

Ah! I que quedi clar que quan diem minories en aquest cas **NO ens remetem a un context numèric.** Com bons i bones psicòlegs/gues socials veureu que en definir que són majories i què són minories, com en moltes coses, entren en joc creences sobre la composició de la societat que el més sovint no responen a cap estudi sociològic... en la nostra vida social el que compta no és quanta gent pertany realment a un grup o un altre sinó qui, quan i com percep que algú altre és minoritari o majoritari.

El fet és que en el context de les psicologia social quan parlem de minories no ens remetem a un concepte numèric, si no **allò dominant, al context normatiu, als valors dominants...** Per posar un exemple: no és que el moviment gay/lèsbic sigui minoritària perquè "numèricament" els gays siguin menys que els "heterosexuals"....ho és perquè els valors heterosexuals són els dominants...(ningú li pregunta a un altre "que faries si el teu fill fos heterosexual?..").

ACLARIMENTS (missatge de la Consultora)

Crec que per poder destriar bé els moviments socials de les altres formes col·lectives és important, efectivament, que partiu d'una definició, en concret la de Della Porta i Diani (de fet, tot l'apartat 4 és el que us ha de fer servir per argumentar per què penseu que quelcom és o no un moviment social. Allà es donen totes les claus.....).

Les preguntes que l'exercici vol que us planteji són les que us fa el mòdul, per exemple: "un únic grup pot constituir un moviment social? Una organització política és un moviment social? Un episodi puntual de mobilització política és un moviment social?"...

Els fenòmens que consten en el llistat estan ficats com a fenòmens que impliquen un grup de persones amb un objectiu comú. Però això no és prou, d'acord amb l'exposició teòrica del mòdul, per considerar-los un moviment social.

I l'exercici està pensat perquè treballem la definició consensuada de moviment social que ofereix el mòdul (com us deia, la de Della Porta i Diani) i alhora assageu els criteris de diferenciació amb altres fenòmens, La pregunta és...què és el que caracteritza aquesta forma d'acció col·lectiva que són els moviments socials.....quina diferència hi hauria per tant entre queixes o protestes multitudinàries sobre un tema concret, plataformes, manifestacions puntuals, partits polítics....i el que és pròpiament un moviment social? Què és el que ens permet atendre als moviments socials com una forma d'acció col·lectiva específica, diferent d'altres formes de protesta o diferents d'altres formes d'organització.....?

Com us havia comentat, no qualsevol tipus de forma d'organització col·lectiva pot ser designada com a moviment social.

Per exemple, d'acord amb la visió del mòdul, no podem parlar de moviment social quan estem davant d'una estructura institucional rígida o formal o un partit polític. Com diu el mòdul: "Els grups d'interès públic (com les ONG, les associacions de diferents tipus, fundacions, o sectes etc.), no capturen realment els processos d'interacció, mitjançant els quals actors amb diferents identitats i orientacions arriben a elaborar un sistema de valors i creences compartit i un sentit de pertinença que excedeix els límits d'un grup o organització únics, mantenint alhora la seva especificitat i els seus trets distintius".

Així, organitzacions, associacions, partits polítics...NO són moviments socials. Com us diu el mòdul, poden participar en moviments socials o ser fruit de la institucionalització de moviments socials, però no tenen les mateixes característiques en tant que forma col·lectiva que un moviment social.

Per exemple, l'associació ecologista de Barcelona o de Lleó no és un moviment social, i tampoc una ONG ecologista... l'ecologisme si ha estat i és un moviment social, però quan s'institucionalitza, crea formes de funcionar, formes d'acció i de pertinença diferents a les d'un moviment social (recordeu que un moviment social no diem que tingui membres sinó participants).

Fins i tot la ONG pot tenir el seu origen en un moviment social però quan es converteix en organització deixa de tenir les característiques d'un moviment social..

De la mateixa manera, tampoc parlem d'un moviment social quan tenim una mobilització o concentració puntual que vindica o demana quelcom puntual....

Els moviments socials impliquen mobilització i organització "fluida", organitzada però no institucionalitzada, però no són una protesta puntual, impliquen xarxes de relació, un marc o una visió del món, la construcció i defensa d'una sèrie de valors compartits, d'un "nosaltres" des del que es parla, una visió que aglutina a participants de diferents llocs i en diferents moments....etc.

Si veieu al mòdul us diu que els moviments socials no coincideixen amb "altres formes d'interacció informal. En concret, els moviments socials difereixen tant dels esdeveniments de protesta poc estructurats com de les plataformes o de les coalicions polítiques. El criteri que marca la diferència és la presència d'una visió del món i d'una identitat col·lectiva que permet als participants en diversos esdeveniments de protesta col·locar la seva acció dins d'una perspectiva més àmplia". I no oblidem que això de les xarxes informals d'interacció no implica quelcom puntual, sinó xarxes de relació que creen i mantenen la relació i la identitat.

Al mòdul teniu un molt bon exemple d'això quan us parla d'unes mobilitzacions que van tenir lloc a Barcelona (en l'època en que s'escriu el mòdul), motivades per la situació dels emigrants en situació irregular (recordeu que es va tancar molta gent a la plaça del pi?). Com us diu el mòdul, en aquell cicle de protestes es van rebre "mostres de suport de solidaritat, i ofertes d'ajuda de tot tipus, hi ha participat tota classe de grups, organitzacions, partits polítics, sindicats i, fins i tot, institucions com l'Església, unides per uns objectius específics: la regularització dels emigrants i la modificació de la llei d'estrangeria" (...). "Però no es pot dir que com a resultat d'aquestes accions hi hagi hagut una conjunció d'identitats, la qual cosa seria un requisit fonamental per a poder-les considerar com un moviment social. Cada grup, cada organització,

cada institució ha mantingut inalterat el seu ideari i la seva identitat, encara que hagin treballat conjuntament per a la millora de les condicions dels emigrants".

Crec que aquest és un bon exemple, perquè incideix amb la duració i també en l'identitat col·lectiva, en la creació d'una visió del món compartida que uneix un conjunt de persones...vull dir que heu de tenir molt present això, la dimensió identitària o simbòlica dels moviments socials com a fenomen...el conflicte simbòlic que plantejen amb valors o idees dominats en una societat....

Molt sovint hi ha protestes que tenen un caràcter no només puntual, sinó també diguem "instrumental"...és diferent convocar una manifestació puntual per demanar quelcom concret, a plantejar una visió del món o de com són les coses determinada....per exemple, una plataforma per evitar la instal·lació d'una nuclear no és en sí un moviment social...el que podem considerar un moviment social és l'ecologisme....de la mateixa manera una manifestació per dir a una guerra concreta no implica necessàriament un moviment social (una visió del món determinada, uns valors compartits...). En canvi el moviment pacifista, per exemple, si que podria ser considerat un moviment social perquè implicaria quelcom més que demanar que una sola guerra concreta no tingués lloc...

El més important però, es que tingueu molt present la definició i l'aparat 4 en general...seria d'alguna manera allò que ens permetria tenir "un criteri diagnòstic"...per argumentar...

ACLARIMENTS (missatge de la Consultora)

La teoría de la norma emergente no llega a desarrollar el concepto de identidad social, ni habla de despersonalización en sí mismo. Es decir, que aunque es una teoría más psicosocial (es decir, una teoría que pone énfasis en mecanismos que van más allá de lo estrictamente psicológico, como podrían ser la del contagio o la convergencia, ya que asume que la interacción entre personas también es un factor importante) no llega a plantearse que las personas actúen en relación a su identidad social.

De algún modo es como un paso "entre medio" hacia la visió más racional (o lo que es lo mismo, menos "irracional" o patologizadora) de la conducta colectiva que pueden dar la teoria de la identidad social o del valor añadido (con distintos énfasis cada una de éstas, claro).

Lo que hacen es dar peso a la interacción social y a aquello que emana o emerge en esa interacción social que es una multitud. Según esta teoría, lo que sucede en una situación de multitud es que, cuando la situación es inicialmente ambigua emergen normas en el transcurso de la situación social. Es decir emergen definiciones de la situación, definiciones de lo que sucede y lo que hay que hacer.

En multitudes más convencionales, por ejemplo, una manifestación, si que es posible que haya normas más o menos convencionales de lo que hacer (si habéis ido a alguna manifestación seguro que enténdéis lo que quiere decir esto). Pero cuando se crean multitudes más inesperadas, de protesta, menos previstas, se supone (según esta teoria) que las personas están más perdidas (y se encontrarían en una situación más ambigua) y buscarían señales para saber que hacer, buscando cuáles son aquellas conductas (gritar, correr, hacer algo concreto...) que parece que son dominantes (o sea, que parece que son "lo que toca hacer"). En este sentido la conducta de la multitud no sería totalmente irracional o asocial, sino que estaría regulada por normas (normas que no tendrían que ver en este caso con la identidad social en sí, sino más bien con la definición de la situación que genera la propia multitud).

ACLARIMENTS (missatge de la Consultora)

Però abans de donar per tancat el mòdul 1 volia passar per aquí per comentar algunes coses del mòdul 1 de cara a la PAC.

Penseu que a més d'identificar des de quin marc teòric està escrit el text sobre els disturbis cal que després penseu en les diferències entre els diferents enfocaments, i les implicacions d'aquestes diferències.

Penseu que uns aldarulls o uns disturbis com els de St. Pauls seran explicats de forma diferent en funció de la teoria des de la qual els "llegim". Per exemple, podeu pensar en quines teories assumeixen la massa com quelcom homogeni (tota la massa actua igual) o si les teories conviden a veure les masses com un fenomen irracional i sense cap sentit o si ofereixen alguna explicació diferent....(mireu-vos bé el punt 3 del primer mòdul que allà teniu tota la "chicha" important per reflexionar sobre això).

En principi ens pot semblar que és una "massa" es comporta de forma homogènia, que hi ha un grup de persones comportant-se de forma imprevista tots de la mateixa forma (cribant consignes determinades, o llençant coses, o trencant coses...), com si la massa fos "una sola cosa", comportant-se tothom a l'uníson....

Per la **TEORIA DEL CONTAGI** això és efectivament així, i parla de la massa com una "cosa" caracteritzada per la homogeneïtat. Homogeneïtat que, segons aquesta teoria s'explicaria per un procés de desindividualització: la teoria ens diu que quan una persona concreta entra en contacte amb una massa PERD la seva identitat i és converteix en una mena de part indiferenciada de la massa.

Hi ha moltes explicacions de sentit comú que implícitament expliquen les masses a partir d'aquesta teoria del contagi: soviet sembla a la premsa que quan veiem una massa no parlem de persones concretes, sinó un grup de persones quasi alienades, contagiades irracionalment que olviden qui són i es converteixen en part de la massa. Quan s'explica una acció col·lectiva des d'aquesta teoria, es diu que un acte, un sentiment es va contagiant d'un individu a un altra, tal com diu al mòdul (p.16): "com una espècie d'hipnosi". Diguem que d'alguna manera això implicaria pensar en les persones implicades en aquella acció com persones que estaven com contagiades (però, ojo, que té una contació negativa: no eren racionals, no eren conscients, estaven sota una hipnosi.....En aquest sentit sembla que mai hi pugui haver una "raó" amb sentit per la qual estigui passant allò....).

La visió és la d'individus aïllats que es van contagiant una actituds, com un virus, quasi irracional.....perquè es diferent pensar que quelcom es espontani a pensar que són irracionals o que únicament s'han contagiats....(d'alguna manera, si les persones d'una concentració estan "contagiades" es com dir que no saben el que fan, que estan manipulades per un contagi, i llavors sembla que en cap cas poden tenir raó de dir res, estaven influïdes per un estat emocional, "no eren elles").

De la mateixa manera, **TEORIA DE LA CONVERGÈNCIA** ens diria que si la massa sembla homogènia és perquè tots els membres tenen alguna característica intrínseca comuna i és per això que tots és comporten de la mateixa manera. Així per exemple, s'explicarien les destrosses provocades per uns disturbis o per una manifestació dient que van ser provocats per una massa d'individus violents: com que és van unir un munt de persones violentes, el resultat va ser violència.

Per contraposar, **LA TEORIA DE LA NORMA EMERGENT**, no conceptualitza que una massa sigui la convergència de individus tots iguals (com creu la teoria de la convergència) ni que la massa tingui una manca de sentit o de raó de ser (com diu la del contagi). La homogeneïtat de la massa (que la massa és comporti com si fos una sola, un munt d'individus iguals que es converteixen en un sol) és una il·lusió sobretot des del punt de vista del **OBSERVADOR/A**.

Així, la noció "norma emergent" té a veure sobretot amb aquells que mirem des de fora la multituds (els/les observador). La teoria de la norma emergent fa referència sobretot a això: a que quan miren una massa percebem aquesta suposada homogeneïtat més per l'efecte de veure-ho des de fóra que a la conducta real de cadascun/a dels membres de la massa. És en aquest sentit que aquesta teoria fa èmfasi en la definició de la situació. En les situacions de massa a partir de les accions que més sobresurten d'uns quants es crea una norma. Ojo! Que no significa que les persones pel fet de pertànyer a un grup o a una ideologia segueixin com titelles una norma, ni molt menys...de fet el meollo de la teoria és en la noció "EMERGENT"..és a dir, en la idea que en una determinada situació emergeix una norma, es defineix in situ la situació i es crea la norma de com comportar-se o d'allò que cal fer.

Si ho pensem, en la majoria de les situacions socials, les persones sabem o compten amb definicions de les situacions i normes (moltes implícites) que ens diuen que passa i què hem de fer. Tothom sap que ha de fer i que no en un ascensor, en una primera cita (més o menys) a un aula, en un dinar de feina....La teoria de la norma emergent el que diu és que hi ha situacions, sobretot en aldarulls, concentracions, multituds de protesta, en que sovint, no hi ha una norma preescrita d'allò que cal fer, si no que es crea en el moment, en el transcurs de la situació. En una situació ambigua les persones buscaríem senyals o indicadors del què cal fer i semblaria que les accions iniciades per aquells que semblessin els líders o "els cabecillas" esdevinguessin la norma (i efectivament aquest líders s'inferirien en la situació, potser no són líders "explícits" però en aquell moment prenen la iniciativa i semblen els líders). Aquesta norma serveix de referència perquè tant els implicats com els que s'ho miren s'expliquin què passa. Les persones d'una massa actuarien així perquè percebrien que aquesta és la manera apropiada a la situació generada.

[...]

ACLARIMENTS (missatge de la Consultora)

Un dubte, dins de la teoria de la convergència, hi ha una exempció que anomena Milgram, on diu que actuen els violents d'una manera, però el no violents d'una altra, no?

No es tant una excepció, sinó que segons la teoria de la convergència no sempre parlaríem d'actes violents (però si estem davant d'actes violents vol dir, segons aquesta teoria, que les persones tenien "impulsos" latents).

Si voleu aquesta teoria es també un pèl simplista perquè pensa que no hi ha res d'específic en els fenòmens col·lectius: una multitud és la suma d'individus que són semblants. Els partidaris d'aquesta teoria accepten que les multituds són

homogènies, o sigui, que són unitats d'acció. Però suggereixen que la unitat, la homogeneïtat, s'explica per quelcom que precedeix a la formació de la multitud: les persones són del mateix parer, tenen les mateixes tendències (porten "a dins" el mateix) raó per la qual acaben ajuntant-se per actuar d'acord amb les seves tendències. És a dir, que la conducta similar de una multitud, no s'explicaria per contagi sinó per predisposicions psicològiques similars. Per tant si algú no és "inherentment" violent, no actuarà, segons aquesta teoria, de forma violenta.

Crec que la pregunta que us formula el mòdul a la pàgina 22 dona al clau per evidenciar que la teoria potser no explica del tot que implica una multitud: en un requadre en aquesta pàgina diu: "El 27 d'octubre de 2001, entre moltes altres imatges de "Llibertat Duradora", algunes televisions van mostrar imatges de periodistes occidentals que eren apedregats per refugiats afganesos a la frontera entre l'Afganistan i el Paquistán. Els periodistes van haver d'escapar corrent mentre eren perseguits per les pedres".

A continuació el mòdul us pregunta: "Creieu que la millor explicació d'aquest esdeveniment pot ser que els periodistes van tenir la mala sort de trobar-se en un punt d'alta densitat de refugiats violents?".

Vaja, crec que la pregunta és molt bona....si jo tracto d'imaginar-me que sóc una refugiada en aquell context, potser també tiraria pedregades....i això que no em considero en absolut com una persona violenta...però encara que no em consideri "inherentment" violenta en puc imaginar en situacions que potser em sortirien respostes violentes....vosaltres no?

----- ACLARIMENTS (missatge de la Consultora)

Vinc amb la segona part del missatge sobre teories del mòdul 1....Vaig a dir alguna cosa sobre les altres dues teories.

Anem per la **TEORIA DE LA IDENTITAT SOCIAL**. En aquest cas el que hem de posar al centre és el concepte d'identitat social.

El concepte d'identitat social en Psicologia social es defineix com el coneixement que un individu té de pertànyer a certs grups socials, junt amb el significat emocional i valoratiu que fa d'aquesta pertinença. Així per exemple, la identitat social d'una persona es deriva de la consciència de pertànyer a certs grups socials (sentir-se que un forma part del grup o categoria, per exemple, home, immigrant, gay, del barça, psicòleg, ecologista, comunista, catòlic...) i el significat que la persona dona, tant a nivell valoratiu com emocional de ser part d'aquests grups (que significa per aquesta persona, en el context on viu, ser home, immigrant del barça, psicòleg.....és "bo" o "dolent"?, i respecte a què o qui?, és un privilegi o un handicap?, què implica?,...).

Bé, doncs el que hem de pensar en com aplicar aquest concepte a l'estudi de la conducta de masses. I així, des de la teoria de la identitat social, la homogeneïtat de la massa només és aparent i, a més a més, ens diu que **NO** és que una persona és torni "lela" o perdi la noció de qui és o de la seva identitat quan entra en contacte amb la massa. Des d'aquesta teoria, quan una persona es troba en una situació de "massa" no és que perdi la seva identitat, sinó que prima o es percep prioritàriament a partir de la seva pertinença grupal. És a dir, en aquella situació, independentment de com en percebi a mi mateix al nivell personal (tímid, extravertida, callat, alegre, pacífic...) em percebo sobretot en tant que membre d'una categoria social determinada (ecologista, o del barça, o immigrant, catalana, treballadora, o d'un barri concret...).

Així, no és que la persona perdi la seva identitat i per això fa el mateix que la massa, sinó que canvia, en aquella **SITUACIÓ**, del nivell personal al nivell grupal d'identitat. De fet si penseu una mica la nostra identitat té bastant de situacional: allò que un o una "és" té bastant a veure amb la situació en la que es troba, perquè "som" moltes coses, ens definim a través de moltes categories, que prenen sentit o preeminència d'acord amb la situació (una pot ser estudiant, dona, , immigrant, mare, ecologista, basc....però és segons el context que pren rellevància cada categoria...si algú es troba en una manifestació contra les centrals nuclears, es sentirà sobretot com a ecologista, independentment que en altres moments se senti "més" pare, del barça, o diabètic..).

I és fent èmfasi en el caràcter relatiu a la situacions, és a dir, en aquest caràcter relacional de la identitat social que trobem també el model elaborat de la identitat social. No només cal tenir present la situació i la identitat social preeminent en la mateixa, sinó també les relacions amb altres grups implicats en aquella situació. De fet si seguim pensant en la importància de veure en relació a què ens definim, les relacions amb els altres grups són importants. Per entendre els enfrontaments entre un grup d'estudiants i la policia, o entre un grup de treballadors d'una fàbrica que ha tancat i les forces de l'ordre, o un grup d'aficionats al fútbol i un altre, o entre manifestants feixistes i antifeixistes, en un determinat moment, cal pensar que les relacions entre aquest dos grups en una determinada situació (una protesta, una manifestació...) marcaren les accions que com a membre de cada grup és s'emprenen.

Per entendre com es desenvolupen i és caracteritzen els esdeveniments de massa i sobretot quan és un esdeveniment que acaba en conflicte (no tots acaben així) , cal tenir presents (un dels elements importants) les dinàmiques entre grups, les dinàmiques intergrupals.

Si voleu és un enfocament doblement relacional:

*Per una banda, insisteix en que no és que una persona dins d'una massa perdi la seva identitat (perdi el control de qui és i es dissolgui per contagi en una massa que el domina i el guia, com diu la teoria del contagi) si no que en la situació de massa actua en funció de la identitat social donada (en el cas d'uns treballadors d'una fàbrica tancada, per exemple, independentment de com un es pensi a si mateix, en aquell context actua en funció de ser, de pertànyer a aquella categoria, de ser treballador en atur, actua per tant, en relació a les creences i valors associats amb aquella categoria).

* Però a més, no només en una determinada situació la persona passa a pensar-se principalment a partir d'aquella categoria: a més de la situació també cal entendre les seves accions en tant que membre d'aquella categoria en relació al "grup" al que sol enfrontar-se la massa. Per exemple el membre de la massa antifeixista no només es pensa i actua en aquella situació en tant que antifeixista, també en tant que no-membre de l'altre grup en aquella situació (l'antifexista). O un ultra després d'un partit, no només se sent seguidor d'un equip de fútbol, sinó també alhora no-membre i contra un altre grup.

El que aquesta teoria ens diu és que per entendre com és que moltes situacions de massa acaben en conflictes, no només cal mirar les característiques de la massa, sinó de l'altre grup present en aquella situació de conflicte. El conflicte no s'entendrà si no és miren les accions de les dues parts....(d'alguna manera té un component de crítica a aquelles visions que quan hi hagut aldarulls protagonitzats per una massa, responen dient que un grup de persones irracionals i enbogides (com diria la teoria del contagi) i un grup de persones violentes (com sovint diria la teoria de la convergència) van protagonitzar uns aldarulls: el model diu que cal veure les identitat social present en aquella situació, i les accions dels grup que s'enfronta a la massa, per veure com és que sorgeix el conflictes i els aldarulls

I per últim tenim LA TEORIA DEL VALOR AFEGIT que fa èmfasi en la voluntat de canviar quelcom de la conducta col·lectiva. La part més rellevant de la teoria, com teniu al mòdul, és l'explicació de les pre-condicions del comportament col·lectiu.

L'argument està basat en que el comportament col·lectiu resultant és un procés constituït per fases, en la de cada fase contribueix a quelcom, afegeix quelcom al resulta final (aquí lo del valor afegit). La teoria doncs, identifica 6 condicions que contribueixen a la formació de la conducta col·lectiva: la conductivitat estructural (una determinada organització del teixit social; per exemple àrees urbanes caracteritzades per la pobresa i l'existència de grups minoritaris victimitzats per discriminació ètnica o un barri amb molt atur podrien ser situacions estructuralment conductores), la tensió estructural (les condicions socials estressants: discriminació, pobresa, incertesa sobre el futur, precarietat laboral, conflictes...estimularien també l'aparició de conductes col·lectives), el desenvolupament i expansió de creences (les persones identifiquen quin creu que és el problema, desenvolupen una creença sobre ell i defineixen les respostes adequades donat que no troben els mitjans institucionalitzats adequats per solucionar-ho), factors desencadenants (un succés o un conjunt d'ells que precipitin la conducta), mobilització per l'acció (les persones s'uneixen i es mobilitzen de forma més o menys organitzada), i per últim control social (la teoria remarca que la duració i el curs de l'acció col·lectiva estarà influïda pel mecanismes de control social sigui per evitar o per fomentar indirectament l'acció col·lectiva...).

Bé, com veieu són teories ben diferents...i penseu que sou polítics o encarregats de la gestió en una ciutat i ocorren uns disturbis de "masses"....oi que la vostra "lectura" i la vostra resposta seria diferent en funció de quina teoria utilitzessiu per explicar el que passa?...

PRESENTACIÓ PAC 1: Processos Col·lectius i Moviments Socials**Presentació****Objectius**

1. Conèixer els diferents enfocaments teòrics del comportament col·lectiu, les seves diferències, les seves similituds i les seves implicacions per comprendre la realitat socials.
2. Conèixer les característiques distintives dels moviments socials i les aportacions de la psicologia social al seu estudi.

Presentació de la prova

Els mòduls 1 i 2 de l'assignatura ens permeten estudiar diferents aportacions teòriques de la Psicologia Social a l'estudi del comportament col·lectiu i dels moviments socials.

En concret, en el mòdul 1 es fa un repàs als principals enfocaments teòrics sobre el comportament col·lectiu (*la teoria del contagi, les teories de la convergència, la teoria de la norma emergent, la teoria del valor afegit o la norma estructural i la teoria de la identitat social*). Cadascuna ofereix diferents formes d'explicar el com i el perquè de les conductes i de les accions de les "masses" o col·lectius.

En el mòdul 2 es para atenció a les característiques distintives dels moviments socials com a fenomen i procés col·lectius, a les principals aproximacions teòriques sobre els moviments socials i, alhora, a dues aportacions que la Psicologia Social contemporània pot fer per la comprensió dels moviments socials (*la teoria de la influència minoritària i la teoria de la identitat social*).

Aquesta primera activitat pretén fer reflexionar sobre ambdós mòduls, sobre les diferències que hi ha en explicar un mateix fenomen o procés col·lectiu des de diferents teories i sobre les característiques particulars dels moviments socials.

Enunciat de la PAC**Processos col·lectius i moviments socials.**

Aquesta prova consta de dues parts (és obligatori realitzar les dues parts):

Part A

Per realitzar aquesta primera part haureu de llegir el text que us adjuntem amb la prova. És un estudi sobre "els disturbis a St. Pauls": l'anàlisi dels aldarulls que van tenir lloc a St. Pauls, un àrea de Bristol (Anglaterra), el 2 d'abril de 1980. Un cop llegit el text contesteu a les següents preguntes:

1. El text reflexa una anàlisi des d'un dels tipus d'enfocament teòrics vistos en el mòdul 1 (apartat 2). Identifica de quin enfocament teòric es tracta i senyala quins elements de l'estudi sobre els disturbis de St. Pauls descriuen les característiques principals d'aquest model d'explicació de la conducta de masses.
2. En quin sentit poden ser importants les diferències entre explicar disturbis com els de St. Pauls des d'un enfocament teòric o altre?. Argumenteu la resposta tot desenvolupant una breu descripció de com serien interpretats els disturbis des dels altres enfocaments teòrics i reflexionant sobre les conseqüències teòriques i/o polítiques d'enfocar la conducta col·lectiva des d'una teoria o altra.

Part B

A continuació us presentem un llista de fenòmens col·lectius, alguns dels quals es poden considerar moviments socials i altres no.

1. Expliqueu, tenint present la definició de Della Porta i Diani i els criteris de diferenciació, quins d'aquests fenòmens poden ser considerats un moviment social i quins no. Argumenteu la vostra resposta.
2. Escolliu un dels moviments socials i elaboreu una breu explicació sobre el sentit i/o activitats d'aquest moviment a partir de la teoria de la influència minoritària.

Llistat de fenòmens col·lectius:

- S.O.S Racisme
- La plataforma per al retorn dels 'papers de Salamanca'
- Greenpeace

- Feminisme
- Amnistia Internacional
- Associacions per la defensa dels drets dels animals
- Manifestacions en contra de la presó atenuada a de Juana Chaos
- "Sem Terra" de Brasil
- Associació pel dret a morir dignament
- Ecologisme
- V de vivienda
- Revoltes de l'extraradi de París d'octubre i novembre de 2005
- Revista Crisis publicada amb l'estafa de 492.000 euros a 32 bancs
- Esquerra Republicana de Catalunya

Advertència: és inevitable que, en explicar les característiques més importants de les diferents teories, necessiteu fer ús dels conceptes i del vocabulari del mòdul. Però en cap cas heu de reproduir de forma literal les frases del vostre material de paper; per tant heu de mirar d'explicar les teories amb les vostres paraules. Si per alguna raó heu de fer referència alguna frase o fragment literal del material paper heu de senyalar-ho entre cometes ("") tal i com faríeu amb una cita. Recordeu que el plagi o còpia en qualsevol de les pac's implicarà la suspensió automàtica de l'avaluació continuada.

Criteris d'avaluació

Per valorar aquesta activitat es tindran presents els següents aspectes:

- **La clara identificació i justificació** del marc teòric del text sobre els disturbis de St.Pauls
- L'ús adequat dels conceptes de les diferents teories.
- La **claretat i originalitat** en la redacció de les idees, postures i coneixements que es volen transmetre.
- L'**explicació raonada** de les diferents concepcions de conducta col·lectiva que les teories impliquen.
- L'explicació raonada dels **efectes** d'utilitzar una teoria o l'altre per explicar i entendre la realitat social.
- **La clara identificació** dels moviments socials
- L'ús **adequat** dels elements centrals de la teoria de la influència minoritària per explicar el sentit i/o les activitats d'un moviment social.

Recordeu que, encara que òbviament podeu oferir opinions sobre la idoneïtat de les diferents teories per explicar la conducta col·lectiva, qualsevol tipus d'opinió o valoració personal serà avaluada en relació a l'argumentació raonada que se'n faci de la mateixa a partir dels continguts del mòdul.

Format de lliurament

El producte final d'aquesta PAC serà un document de text que haurà de tenir una extensió màxima de **4 pàgines**.

El document ha d'incloure en la primera pàgina **EL TÍTOL DE LA PAC, EL NÚMERO DEL GRUP I EL NOM I COGNOM DE TOTS ELS MEMBRES DEL GRUP.**

El **nom del fitxer** que envieu haurà de ser **el numero del grup i el número de PAC**. Per exemple el GRUP 4 posaria el següent nom al seu arxiu de la PAC1: Grup4_PAC_1.doc.

Les proves s'hauran de lliurar la data indicada a la **Bústia d'Avaluació Continuada**.

Data de lliurament

La data límit per lliurar aquesta activitat és el **24 d'octubre** del 2008.

CORRECCIÓ PAC1 (Consultor: Anna Vitores):

Ja soc aquí de nou per comentar la PAC 1. Please, primer llegiu-ho (amb la calma perquè m'ha quedat mega-llarg, como no:) per veure si enteneu la qualificació, o si es resolen algunes coses confoses d'alguna prova.

PART A.**Tenia dos preguntes**

Recordo l'enunciat perquè potser molts dels errors tenen a veure amb no haver llegit/comprés el que es demanava als enunciats.

Per realitzar aquesta primera part haureu de llegir el text que us adjuntem amb la prova. És un estudi sobre "els disturbis a St. Pauls": l'anàlisi dels aldarulls que van tenir lloc a St. Pauls, un àrea de Bristol (Anglaterra), el 2 d'abril de 1980. Un cop llegit el text contesteu a les següents preguntes:

1. *El text reflexa una anàlisi des d'un dels tipus d'enfocament teòrics vistos en el mòdul 1 (apartat 2). Identifica de quin enfocament teòric es tracta i senyala quins elements de l'estudi sobre els disturbis de St. Pauls descriuen les característiques principals d'aquest model d'explicació de la conducta de masses.*
2. *En quin sentit poden ser importants les diferències entre explicar disturbis com els de St. Pauls des d'un enfocament teòric o altre?. Argumenteu la resposta tot desenvolupant una breu descripció de com serien interpretats els disturbis des dels altres enfocaments teòrics i reflexionant sobre les conseqüències teòriques i/o polítiques d'enfocar la conducta col·lectiva des d'una teoria o altra.*

Pregunta 1

El primer que cal dir que el que es demanava a l'enunciat no era analitzar els fets des de diferents enfocaments: el que calia era identificar **L'ENFOCAMENT** que reflecteix el text, és a dir, identificar la perspectiva des de la que estava escrit.

En aquest sentit cal senyalar que el text sobre el disturbis de St. Pauls reflexa una anàlisi des de l'enfocament de la teoria **DE LA IDENTITAT SOCIAL**. El text el que en tot moment tracta de mostrar es com diu "*la noción de que los procesos de identidad social subyacen a la conducta de masas*". (el que vaig posant entre cometes i cursives ho diu el text "estudio de campo", literalment!!).

Com a curiositat us diré que al mateix mòdul 1 teniu la identificació (després calia argumentar-ho, és clar, però la identificació està explicitada al text del primer mòdul): Pàg. 25 del primer mòdul, on diu "**Lectura recomanada**" i diu literalment: "**Reicher aplica aquest model a l'anàlisi de diversos disturbis. La més famosa entre aquestes és l'anàlisi que fa dels "Disturbis de St. Pauls"**". Això ho diu el mòdul!. Vaja, Reicher, l'autor clau per excel·lència de la teoria de la identitat social (i la posterior elaboració del model elaborat que permet atendre també a les dinàmiques de les relacions intergrupals!). Cal llegir-se tot del mòdul! No només allò que pensem que és més "ràpid" per respondre la PAC!

Però en qualsevol cas, el més important, era l'argumentació, perquè no estem amb un examen tipus test, sinó que calia a més a més argumentar, com diu l'enunciat "quins elements de l'estudi sobre els disturbis de St. Pauls descriuen les característiques principals d'aquest model d'explicació de la conducta de masses".

Com el text repeteix en diverses ocasions el vol exemplificar amb els anàlisis com el tipus de conductes, les formes de comportament, depenien de la "*identidad social pertinente*" i com també aquesta "definición del yo social" va influir també en la forma de relacionarse les persones entre sí, entre elles i amb la policia. Com els participants "*hablan de sí mismos no como individuos, sino como parte de un grupo social*" o, tal com diu al final del text: "*La evidencia indica que los hechos de masas son sociales en exclusiva; permiten vislumbrar la comprensión social que las personas tienen de ellas mismas y de su mundo social, oculta entre las preocupaciones de la vida diaria*".

Aquesta identitat social, aquesta comprensió social que les persones tenen d'elles mateixes, en relació a un categoria grupal, és el tret distintiu de l'enfocament que es dona a l'anàlisi dels disturbis de St. Pauls.

Per això encara que podem trobar referències a les normes situacionals (a la teoria de la norma emergent), aquesta referència a les normes és vincula a la categorització, a la identitat grupal, com per exemple: "*la explicación de la forma en la que determinadas acciones se convirtieron en normativas es coherente con la explicación de la formación de normas en la masa, cuando se toma en cuenta el aspecto inductivo de la categorización. En períodos de incertidumbre, cualquier acción llevada a cabo por un miembro del grupo que traduzca la identidad de grupo a la acción puede convertirse en normativa*".

En utilitzar aquesta perspectiva, l'estudi el que fa és qüestionar que les accions fossin irracionals o violentes perquè sí, com si les persones del barri s'haguessin tornat histèriques i contagiades sense més...el que vol és mostrar que la conducta tenia sentit contextual, mostrar que no tothom va fer el mateix, ni que es pogués dir que la violència indiscriminada fos una característica de les persones (la violència s'ajustava a uns límits, a un tipus d'objecte d'atac)...és a dir, que tot l'estudi el que fa és **CONTEXUALITZAR** l'acció...quelcom que calia tenir present per la segona pregunta...

Contextualitzar en termes generals i també en relació a "l'altre grup" que apareix en escena, perquè el text ens permet apropar-nos a les relacions intergrupals (com diu el mòdul quan parla del model elaborat de la identitat social, es tracta de pensar els esdeveniments com quelcom caracteritzat per "per tractarse de relacions intergrupals i que, com a tals, la identitat social dels membres de la massa i, per tant, les seves accions, depèn de les dinàmiques de les esmentades relacions. D'aquesta manera, es pot entendre de quina manera una massa, independentment de les característiques dels seus membres, pot redefinir el curs adequat d'acció, la conducta normativa en aquest context, depenent de les relacions que mantingui amb l'altre grup" (p. 26).

El cert és que l'anàlisi el que vol es mostrar en tot moment com els membres de la "massa" es comportaven en base a una **identitat social comuna**: ens parla de la comunitat, dels seus significats, del que impliquen, de com això té a veure amb la identificació de les persones...ens contextualitzen l'acció en aquella comunitat concreta, i no ens parla de la "massa" com un fenomen que te a veure amb contagiar-se o amb predisposicions inherents....

Com trobeu al text:

"La íntima relación entre el contenido de la identidad de St. Pauls y los hechos de la primera fase apoyan la noción de que los procesos de identidad social subyacen a la conducta de masas. Asimismo, la explicación de la forma en la que determinadas acciones se convirtieron en normativas es coherente con la explicación de la formación de normas en la masa, cuando se toma en cuenta el aspecto inductivo de la categorización. En períodos de incertidumbre, cualquier acción llevada a cabo por un miembro del grupo que traduzca la identidad de grupo a la acción puede convertirse en normativa."

"La evidencia indica que los hechos de masas son sociales en exclusiva; permiten vislumbrar la comprensión social que las personas tienen de ellas mismas y de su mundo social, oculta entre las preocupaciones de la vida diaria".

Pregunta 2

Confusions amb l'enunciat

El primer que cal dir en relació a la pregunta 2 és que no preguntava per les altres teories i prou, calia relacionar les altres teories amb les seves implicacions. En concret aquesta pregunta demanava per "*En quin sentit poden ser importants les diferències entre explicar disturbis com els de St. Pauls des d'un enfocament teòric o altre?. Argumenteu la resposta tot desenvolupant una breu descripció de com serien interpretats els disturbis des dels altres enfocaments teòrics i reflexionant sobre les conseqüències teòriques i/o polítiques d'enfocar la conducta col·lectiva des d'una teoria o altra*".

Això implicava haver treballat a més de les teories, les reflexions que es desprenen del punt 3 del mòdul 1. Si us fixeu allà us fa molt èmfasi en les conseqüències de "**descontextualitzar l'acció de la massa del seu context**" en el pla explicatiu i en el pla polític.

Repasseu el que diu el mòdul:

En el pla explicatiu: "*En no interpretar la conducta de les masses en relació amb el seu entorn social, aquestes conductes apareixen verificades com a característiques genèriques de les masses/ De la mateixa manera, aquestes conductes semblaran no tenir sentit, amb la qual cosa la massa serà caracteritzada com a irracional/ En projectar els problemes i tensions de la societat en la naturalesa mateixa de les masses, aquestes seran tractades com un fenomen negatiu*".

En el pla polític: "*Una denegació de la culpabilitat. Si la violència és una característica de la massa, no se'n pot responsabilitzar ni a les injustícies socials ni a les accions d'agents externs (com l'exèrcit i la policia)/Una negació de la veu, ja que la massa és estúpida, no té res a dir, no té res significatiu per a expressar/La legitimació de la repressió, ja que pel que hem vist no és possible raonar amb les masses (estúpides, destructives). La millor manera de tractar-les és enfrontar-s'hi amb fermesa*".

Així, calia relacionar això amb la visió que dels disturbis ens donaries la resta de teories enfront de la teoria de la identitat social, vaja, explicitar en quin sentit les teories tenien efectes o conseqüències diferents. (per exemple, imaginant que sou teòrics sobre el tema, o polítics: si com a polític penso les masses en termes de contagi, pensaré en una forma d'abordar el tema, habitual la repressió i l'eradicació de la massa que seria "el problema" si me'n vaig a teories com la de la identitat social o la del valor afegit, pensaré que, a més de controlar un "aldarull" haig de pensar en el transfons que li dona sentit, i pensaré que el context que li dona lloc pot ser el problema..).

Vull dir que a més de dir "des de que tal teoria seria així" o torna a explicar els èmfasis de cada teoria, calia explicitar LES DIFERÈNCIES EN TERMES DE LES CONSEQÜÈNCIES QUE TE ENFOCAR L'EXPLICACIÓ DES D'UNA TEORIA O ALTRE (per exemple: les explicacions més psicològiques que comporten homogeneïtat de la conducta de masses en l'explicació i que obvien el context, o reflexionar sobre quina teoria donava una visió de les "masses" de que pertorben un ordre social i això és vist com intrínsecament negatiu/rracional (sense pensar en la possibilitat de que l'ordre social sigui vist com quelcom a qüestionar...)).

Un cop vist això, i donat que també eren importants els arguments i les reflexions entorn les altres teories per explicar els mateixos disturbis apuntem una sèrie de confusions respecte a algunes teories.

Confusió sobre la teoria de la identitat social: el que implica i que no és la teoria del contagi!

Una confusió habitual és la d'haver dit que des d'aquesta teoria "l'individu perd la pròpia identitat, i passa a ser massa social". I precisament el que diu aquesta teoria diu és el contrari: que l'individu no perd la identitat individual sinó que en aquella situació prioritza el nivell social de la seva identitat (però això no vol dir que quedi anul·lat com a persona, perquè la seva identitat social forma part del que l'individu és, de qui és i com es pensa). En aquest sentit la teoria de la identitat social concep que l'individu i el col·lectiu no són coses contraposades, perquè l'individu també s'entén i es viu a ell mateix a partir de la seva pertinença a diferents grups o categories (i les categories adquireixen importància en funció del context, que les fa més o menys salients).

La teoria de la identitat social parla de "despersonalització" que és diferent, perquè no implica assumir que la persona perd consciència ni identitat, sinó que prioritza en aquells moments la seva identitat social, que és també part de qui és. (a les pp. 24-25 us explica en efecte que "despersonalització" és un terme que s'utilitza en contraposició a qui parla, com Le Bon, de desindividualització, per dir que la persona no "s'oblida de qui és", sino que parteix, en aquella situació, de la seva definició grupal, de la seva identitat social, que també forma part de qui "és".

Des d'aquesta teoria ens diu que a nivell particular tenim identitats determinades que orientarien el nostre comportament en determinats contextos, però qui som també té a veure amb les categories a través de les quals em defineixo, que orientaran també les nostres accions en funció del context (com exemples que us posen del mòdul, quan en un partit de fútbol un es pensa sobretot com del "Barça", o en una manifestació que es pensa principalment en tant que treballador en precari, o en una reunió d'equips de departament que un es pensa en relació a la seu grup de treball o la seva professió...en totes aquestes situacions, en Joan o qui sigui, no deixa de ser en Joan, sinó que pensa en una dimensió social que també el defineix. Imagineu situacions similars a les dels aldarulls de St. Pauls al vostre barri o poble, per exemple.).

Així, la teoria de la identitat social no diu que deixem de pensar amb els nostres pensaments propis, ni res d'això. La identitat social no és quelcom que faci oblidar a la persona quina és la seva identitat, perquè segons aquesta teoria, les categories, els grups no són quelcom que faci perdre identitat sino quelcom que conformen identitats, i ens pensem en funció d'una categoria o altre en funció del context que es dibuixa.

De la mateixa manera, la teoria del contagi no implica pensar-se en termes d'identitat social, ni prioritzar la definició grupal d'un mateix. La idea d'un virus que es contagia és bastant plàstica a aquest respecte. No parlem d'una conscienciació, ni de posar en primer pla els objectius com a grup...la idea és que una actitud es contagia, i es va reforçant a mesura que es van afegint persones. Però la teoria del contagi no parla d'identitat grupal.

Confusió sobre la teoria de la convergència.

Aquí hi ha hagut una confusió entre convergència-comunitat. La teoria de la convergència NO parla de persones que s'agrupen perquè se senten identificats, perquè comparteixen un sentiment grupal o de comunitat. De fet la teoria de la convergència no parla exactament de categories, identitats grupals i valors associats a aquest grups. La teoria sí que assumeix que la multitud és una mena "d'unitat", un quelcom homogeni que actua a l'uníson, però no en base a categories socials o comunitàries de identificació, sinó en base a característiques individuals. La idea és que la massa actua com un tot, perquè esta composada per individus amb predisposicions similars: com són similars, actuen de forma similar. I per tant que actuïn igual, es conseqüència de les característiques individuals. Digue'm que aquesta teoria es diferencia de la teoria del contagi perquè no explica les accions d'una multituds per un efecte irracional de contagi en el que l'individu es deixa porta, sinó que, pel contrari, la multitud és la unió de persones amb predisposicions individuals semblants.

Però també es diferencia de la teoria de la identitat social, perquè no inclou en la seva visió la part social de la nostra forma de viure'ns i pensar-nos És a dir, que la teoria de la convergència no reflexiona sobre si els grups, tant a l'hora de viure'ns i pensar-nos, com alhora d'actuar, tenen alguna cosa específica, quelcom més que la suma d'individualitats. Podem sentir-nos part d'un grup o una comunitat sense per això pensar que tots i cadascun dels individus del grup tenim característiques o predisposicions psicològiques iguals, no? La teoria de la convergència no pensa en termes de pertinença

grup, de sentir-se part d'una categoria o grup, sinó, i és un matís important, en termes de tendències o predisposicions individuals.

Teoria del Valor afegit

Respecte a aquesta dir que la conductivitat estructural no es refereix a l'existència en sí d'una comunitat o d'un lloc de trobada (vull dir que no és que el local del que parla l'estudi sigui, des d'aquesta teoria, un lloc "conductor" de conductes col·lectives). La conductivitat estructural, com us vàrem dir al fòrum, és refereix a una determinada organització del teixit social, en aquest cas, un àrea urbana caracteritzades per la pobresa, o caracteritzada per l'existència de grups minoritaris victimitzats per discriminació ètnica...són aquestes característiques socio-econòmiques (estructurals) les que són "conductores", les que poden ser una primera pre-condició de les que descriu Smelser. De la mateixa manera, la "tensió estructural" no és refereix a un acte concret (una redada o una detenció) QUE generi tensió, sinó a que les característiques descrites del teixit social generen tensions estructurals, de "base" (discriminació, pobresa, precarietat laboral). Des d'aquesta teoria no és només que hi hagi una redada en un lloc molt simbòlic d'un barri i esclatin uns aldarulls, , sinó que hi havia certes condicions socials i econòmiques prèvies que ja estaven creant un clima en el que quelcom podia "esclatar". De fet les tres primeres fases (conductivitat estructural, tensió estructural, desenvolupament i expansió de creences) són com el marc, el "xup-xup" previ que farà que, segons aquesta teoria, quan es doni un determinat esdeveniment com en aquest cas la redada o la detenció de l'amo del local, pugui esclatar l'acció.

PART B.

Torno a recordar l'enunciat.

1. *Expliqueu, tenint present la definició de Della Porta i Diani i els criteris de diferenciació, quins d'aquests fenòmens poden ser considerats un moviment social i quins no. Argumenteu la vostra resposta.*
2. *Escolliu un dels moviments socials i elaboreu una breu explicació sobre el sentit i/o activitats d'aquest moviment a partir de la teoria de la influència minoritària.*

Primera pregunta

Aquí un problema recurrent ha estat en el llistat. Òbviament hi ha errors menys greus que altres, perquè el que sí que és cert és que, tenint present allò que us diu el mòdul, hi havia fenòmens que de cap manera té sentit que estiguessin a la llista de moviments socials. En qualsevol cas, la **classificació ha baixat punts quan heu inclòs fenòmens com a moviments socials que de forma molt obvia, és a dir, de forma literal amb allò que explica el mòdul, no eren moviments socials i he confós del tot doncs l'argumentació. Amb això vull dir que ningú ha suspès NOMÉS per haver fet malament la llista.**

I què vol dir fenòmens que de forma molt literal, d'acord amb el que diu el mòdul NO poden ser considerats moviments socials.

Doncs us remeto al mòdul 2. De fet tot el mòdul ens ajudava a anar entenent de mica en mica què és un moviment social, però des de la introducció i des de la pàgina 9 ja començàvem a tenir elements per entendre-ho. A més teníeu una definició de la que partir (de Della Porta i Diani) i especialment les pàgines 41 a 44 ens ajudava a diferenciar els moviments socials d'altres tipus d'organització col·lectiva. I a la pàgina 46 teníeu exemples MOLT CLARS de coses que NO són moviments socials

Per exemple diu literalment si us plau llegiu-ho amb calma, perquè era aquí on teníeu el material per argumentar a la PAC:

"Els grups d'interès públic (com les ONG, les associacions de diferents tipus, fundacions, o sectes etc.), no capturen realment els processos d'interacció, mitjançant els quals actors amb diferents identitats i orientacions arriben a elaborar un sistema de valors i creences compartit i un sentit de pertinença que excedeix els límits d'un grup o organització únics, mantenint alhora la seva especificitat i els seus trets distintius. Els moviments són, per definició, fenòmens fluids i resisteixen a formes d'organització estàtica. En efecte, en les fases de formació i consolidació, preval el sentit de pertinença col·lectiu per damunt dels vincles de solidaritat i lleialtat que hi pot haver entre individus i grups específics o organitzacions" (pàgina 43 mòdul 2.)"

De la mateixa manera el mòdul també diu:

"una única organització no és un moviment social. Les organitzacions polítiques poden compartir objectius amb els moviments i, fins i tot, en poden formar part. Però en tant que organitzacions, no tenen els requisits necessaris per a constituir un moviment social, com els processos d'interacció que generen significacions compartides, sistemes de valors generats col·lectivament, i el sentit de pertinença i identitat" (p.55).

I també ho diferencia els moviments socials de plataformes o manifestacions.

"La referència a altres exemples de xarxes informals d'acció col·lectiva, com les plataformes o les coalicions, permet entendre millor perquè la identitat col·lectiva és una característica crucial dels moviments socials. En efecte, les coalicions i les plataformes comparteixen alguns trets amb els moviments socials, com per exemple que impliquen l'existència de conflicte i d'activitat col·lectiva. Tanmateix, la interacció i coordinació entre diferents actors es dona més a un nivell instrumental, en el sentit que els actors s'alien amb altres precisament per maximitzar els seus guanys. A diferència dels moviments socials, de les relacions que es generen a les coalicions i a les plataformes no resulta, necessàriament, la formació d'una nova identitat, ni acostumen a implicar una continuïtat més enllà dels límits de la situació conflictiva específica. I, encara menys, es produeix una definició conjunta de les qüestions de principi. Per aquestes raons, és impossible reduir els moviments socials a simples coalicions, plataformes o qualsevol altre tipus d'acció col·lectiva similar" (pàgina 46).

En aquest sentit, clarament NO podíem considerar com a moviments socials:

S.O.S Racisme

La plataforma per al retorn dels 'papers de Salamanca'

Greenpeace

Amnistia Internacional

Associacions per la defensa dels drets dels animals

Manifestacions en contra de la pressió atenuada a de Juana Chaos

Associació pel dret a morir dignament

Revoltes de l'extraradi de París d'octubre i novembre de 2005

Revista Crisis publicada amb l'estafa de 492.000 euros a 32 bancs

Esquerra Republicana de Catalunya

Segona pregunta

Aquí allò important era relacionar la **teoria amb el moviment social concret**. No fer un resum de la teoria primer i després parlar en genèric sobre el feminisme, l'ecologisme, V de vivenda o sem terra...Calia utilitzar la teoria per pensar sobre el sentit/activitats del moviment social en qüestió.

Així s'havia d'analitzar el moviment social triat considerant el **conflicte de caràcter simbòlic que establia la minoria** (el moviment social) cap a la majoria (no només es demana quelcom material o puntual, sinó que el moviment implicava una visió del món, de les normes que ens regeixen, o dels valors que compartim, diferent a la majoritària).

També calia reflexionar sobre el tres aspectes d'un grup minoritari en el moviment social: **mantenir posicions normativament minoritàries, posicions heterodoxes i ser nòmics** (es a dir que no només es mostraven contraris a unes determinades valors/ normes sinó que ofereixen uns valors/normes alternatius als existents).

Aquest són els trets que ens permetre comprendre com a través d'unes determinades formes de **comportament consistents i de formes de negociació**, els moviments socials tenen **efectes directes o indirectes**. I calia doncs parlar d'aquests efectes més directes i indirectes que consideràveu que havia tingut el moviment social en la societat.